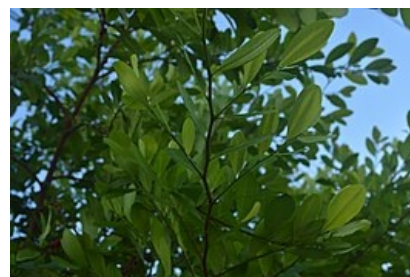

Intoxikace kokainem

Kokain je alkaloid, který pochází z listů jihoamerického keře *Erythroxylum coca* (česky **Rudodřev koka** nebo **Kokainovník pravý**).

Tato rostlina pochází z tropické a subtropické Jižní Ameriky, nejvíce se vyskytuje v Bolívii a Peru. Jedná se o keř, který může dorůst až do 3 metrů a má červenavě hnědou borku. Listy tohoto keře obsahují asi 1% alkaloidu kokainu. V pěstitelských oblastech domorodé obyvatelstvo čerstvé listy žvýká. Pro zvýšení účinku k nim někdy přidávají pálené vápno, spálené mušle, zrní nebo rostlinný popel. Vápno dává možnost vylouhovat z listů aktivní alkaloid. Smotek se umístí mezi dásně a tvář a jemně se cucá.

Kokain je narkotikum a přímo působí na nervový systém. V medicíně se používá již roku 1884 jako místní anestetikum v zubním a očním lékařství, příkladem je **novokain**. Kokain je návyková a nebezpečná droga. Abuzus návykových látek vede k závislosti.

Erythroxylum coca

Kokain je bílý nebo nažedlý prášek hořké chuti, který po několika minutách způsobuje znecitlivění jazyka. Užívá se buď v čisté formě nebo ve směsích. Nejčastějším způsobem podání je šňupání kokainu. Mezi další metody patří nitrožilní aplikace nebo aplikace kokainu na genitál během pohlavního styku. Kokain se velmi často kombinuje s heroinem, poté vzniká tzv. speedball.

Účinky kokainu a komplikace

Kokain má stimulující účinky na CNS, působí jako lokální anestetikum a způsobuje spasmus cév.

Po dlouhodobém šňupání často dochází k perforaci nosní přepážky. Vkládání a vtírání kokainu do dásní je poměrně nebezpečné, jelikož kokain působí na dásně analgeticky – tlumí bolest, takže si uživatel nevšimne vznikajícího zubního kazu. Kokain vyvolává rozšíření zornice – mydriáza. Při inhalaci dochází k poškození sliznice dýchacích cest a ke vzniku dýchacích potíží – chronický kašel, ztráta hlasu, poškození nosní sliznice, chronická rýma.

Kokain působí také na srdce, zvyšuje srdeční činnost. V některých případech může vést ke vzniku arytmií. V CNS působí na mozkovou kůru a vyvolává pocit euforie, způsobuje halucinace a snižuje pocit únavy. Ve vyšších dávkách může vyvolávat svalové křeče a ztuhlost.

Injekční aplikace látky je spojena s tvorbou abscesů v místě vpichu, se zvýšeným srážením krve (následkem narušení cévních stěn) a s možností nákazy virem HIV či různými formami žloutenek při sdílení injekčního náčiní.

Užívání kokainu v těhotenství vede k abnormálnímu vývoji plodu a ke vzniku vrozených vad. Časté jsou i samovolné potraty či narození mrtvého dítěte. Kokain také stimuluje sexuální aktivitu, ale může zároveň vést k erektilním dysfunkcím či poruchám dosažení orgasmu.

Kokain negativně reaguje s antidepresivními látkami, hlavně s inhibitory monoaminooxidázy nebo s léky proti vysokému tlaku. Kokain také představuje riziko pro lidi trpící hypertenzí, vážnými srdečními nemocemi, zvýšenou produkcí štítné žlázy, epilepsií, poškozením jater, dýchacími nemocemi a svalovými onemocněními.

Kokain

Předávkování kokainem

Kokain je látka s nízkou toxicitou ve srovnání s barbituráty, alkoholem a heroinem. Na rozdíl od morfinu nedochází ke zvýšení tolerance.

Smrt z předávkování kokainem se vyskytuje zřídka. Za smrtelnou dávku je považováno množství **kolem 1 gramu**. Toxicita a letální dávka je ale u každé osoby vysoce individuální, u některých osob může vést ke smrti i množství 0,02 gramu.

Po požití smrtelné dávky se u pacienta objevuje sucho v ústech a pálení, dále má problémy s polykáním, rozšířená zornice, zmatenou řeč, nekoordinované pohyby, křeče, opistotonus, zrychlené dýchání a pocit na zvracení (nauzea). Smrt většinou nastává díky ochrnutí dýchacích center a následkem toho dochází k udušení.

Ke smrti z předávkování dochází hlavně u pašeráků, kterým v žaludku praskne sáček s velkým množstvím kokainu.

Suchý list keře *Erythroxylum coca*

Chronická otrava kokainem se nazývá *kokainismus* a projevuje se euforií, úzkostnými stavy, chátráním organismu a zvýšenou sexuální dráždivostí.

Pitevnický nález není příliš charakteristický. Smrt nastává následkem udušení. U chronických otrav můžeme pozorovat steatózu jater a ledvin, nekrózy v játrech, perforaci nosní přepážky a poškozenou dýchací sliznici. Kokain se dá do několika hodin po požití prokázat v krvi. V moči se dá detekovat i po delší době.

Odkazy

Podobné články

- otravy
- abusus návykových látek
- morfin
- kokain

Opisthotonus

Použitá literatura

- VOREL, František, et al. *Soudní lékařství*. 1. vydání. Praha : Grada, 1999. ISBN 80-7169-728-1.
- Kokain – účinky, Jaroslav Šejvl
 - odkaz: <https://www.adiktologie.cz/file/434/kokain-ucinky.pdf>